

Nimi: Veronika Mironova

Kool: Tallinna Tõnismäe Riigigümnaasium

Vanus: 18 a.

Juhendaja: Kristin Pintson

Elumõte või mõtte elu

17. aprillil 2025. aastal õnnestus mul külastada Eesti Filharmoonia Kammerkoori kontserti, kus kõlas Šoti helilooja James MacMillani võimas ja emotsionaalne teos “Stabat Mater”. Kontsert toimus Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kontserdisaalis, mille atmosfäär andis võimaluse täielikult muusikasse süveneda.

Tulin kontserdile pärast sõbraga kohtumist. Olin väsinud, pea veidi uimane päeva sündmustest. Astudes saali ja võttes istet, tundsin, kuidas vaikus ja ootusärevus mind endasse haarasid. Kui muusika algas, tundsin kohe, kuidas see mind tasapisi endasse tõmbas. Esimesed helid olid kui õrn käepigistus — tuttav, ent samas kutsuv tundmatusse.

Alguses kuulasin väga keskendunult, iga noot ja harmoonia jõudis minuni selgelt ja vahetult. Kuid umbes poole kontserdi peal, kui väsimus kehale ja vaimule võimust võttis, hakkasin ma tasapisi une ja ärkveloleku piiril kõikumama. Sulgesin silmad, mitte niivõrd unest, vaid soovist muusikat sügavamalt tunda. Just siis, kui ma näiliselt vajusin oma sisemisse maailma, muutus ka muusika ise — see tõusis valjemaks, intensiivsemaks, peaaegu plahvatuslikuks ja seejärel taandus jälle vaiksemasse, hapramasse helikeelde. See dünaamika peegeldas mulle elu ennast: hetki, mil emotsioonid pulbitsevad ja maailm on tulvil sündmusi, vaheldumas vaiksete, üksildaste tundidega, kus inimene jääb silmitsi iseenda mõtetega.

Selle muusika lainearjal sõudes hakkasin mõtlema elu suurtele küsimustele. Kuidas me üldse elame? Kuidas me õpime, kuidas me armastame, kuidas me tunneme ja mõtleme? Ja miks? Mis sunnib meid edasi liikuma, püüdlema, looma ja unistama? Sajandeid on filosoofid püüdnud nendele küsimustele vastuseid leida, kuid ükski vastus pole olnud lõplik. Elu jääb mõistatuseks.

Üks mõte viis teiseni ja ma jõudsin korraks isegi eksistentsiaalsete küsimusteni: kas elu on üldse olemas sellisel kujul nagu me seda tajume? Või on kogu meie eksistents kõigest illusioon, osa suuremast, meile hoomamatust mängust? Kas me oleme ise oma elu režissöörid või pelgalt näitlejad kellegi teise kirjutatud stsenaariumis? Ja kui nii, siis kes on see, kes meid vaatab? Kas keegi jälgib mind ka praegu, kui ma neid ridu kirjutan?

Ent sügaval sisimas ma ei usu niisugustesse vandenõuteooriatesse. Mind on alati rohkem huvitanud inimeste sisemaailm — nende mõtted, tunded ja unistused. Kui avasin silmad ja vaatasin ühte solisti, mõtlesin: mida tema praegu tunneb? Kas ta on täielikult muusikasse süvenenud? Kas ta jälgib dirigendi iga pisimat liigutust, kuulab enda ja kaaslauljate hääle

sulandumist, või libiseb ka tema mõte vahel saalis istuvate inimeste poole, mõeldes, mida nemad kogevad?

Mõtted. Mis need tegelikult on? Kust nad tulevad? Kuidas sünnib mõte? Kuhu nad kaovad? Mõnikord püüame meenutada, millest me mõtlesime vaid hetke tagasi, kuid see kaduv mõttekilluke on justkui õhkõrn udu — kadunud igaveseks. Kas keegi "kustutab" meie mälu? Või on mõtted iseseisvad olendid, kes tulevad ja lähevad omal tahtel?

Me kõik teame, et inimene ei saa elada toidu, vee ja õhuta. Kuid tegelikult ei saa me elada ka ilma mõteteta. Me mõtleme lakkamatult. Isegi siis, kui me püüame oma mõtted peatada ja keskenduda tühjusele, hakkame mõtlema sellest, kuidas mitte mõelda. Mõtlemine on meie teadvuse olemuslik osa. Me ei saa mõtteid lihtsalt vaigistada ega peatada — nad on nagu jõgi, mis voolab üha edasi.

Kas see tähendab, et mõtted on ise elus? Et meie, inimesed, oleme vaid nende kandjad, füüsilised kehastused, kes võimaldavad mõtetel eksisteerida? Võib-olla on see põhjus, miks me nii meeletult otsime elu mõtet, kuid harva mõtleme sellele, et hoopis mõtetel endil on elu. Võib-olla ei peagi elu omama suurt ja kõikehõlmavat mõtet. Võib-olla elu ise, oma pidevas muutumises ja voolamises, ongi mõte.

Kontserdi lõppedes jäi saali hõljuma vaikne, pühalik vaikus. See polnud lihtsalt muusika lõpp, vaid midagi enamat — ühine hingetõmme, mida kõik saalisviibijad korraga kogesid. Kõndides õhtupimedusse, tundsin, kuidas iga mu mõte, iga tunne oli muutunud veidi kirkamaks. See kontsert ei pakkunud vastuseid minu küsimustele, aga ärgitas mind neid edasi küsima.

Ja võib-olla see ongi kunsti, elu ja mõtete suurim väärtus: need ei anna lõplikke vastuseid, vaid avavad ukse sügavamate küsimuste ja eneseleidmise poole.